

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ДЕНСАУЛЫҚ
САҚТАУ МИНИСТІРЛІГІ
ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН МЕДИЦИНА АКАДЕМИЯСЫ
кафедрасы

ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Медицина қызметкері мен емделушілер
арасындағы өзара қарым қатынас

Орындаған: Түймебай А.
Тобы: ЕІЖҚ 303
Қабылдаған:

2018ж.

Жоспар

I. Кіріспе

1. Этика түсінігі.

II. Негізгі бөлім

1. Дәрігер мен медбике арасындағы қарым-қатынас.

2. Дәрігер мен науқастың арасындағы қарым-қатынас.

3. Науқас пен медбике арасындағы қарым-қатынас.

III. Қорытынды

IV. Қолданылған әдебиеттер

Этика

- Этика дегеніміз-ұнамдылық және мораль туралы ғылым.
- Медициналық этика – бұл ұнамдылықтың маңыздылығы медицина қызметкерлерінің іс-әрекетіндегі принциптері, олардың науқасқа жоғары адамгершілік қатынасы туралы ғылымның бір бөлігі.
- Медициналық этиканың негізгі мәселелері:
  - ✓ Моральдық принцип бойынша әрекет жасау
  - ✓ Ауруға қамқорлықпен қарау
  - ✓ Әрқашан медициналық көмек көрсетуге дайын болу
  - ✓ Адамгершілікті кәсіптің салт-дәстүрлерінің сақтау

Гиппократ анты

“Гиппократ анты”-негізгі медициналық этиканың ережелер кешені, ол былай деп үндейді:

- ❖ “Non nocere” (“Қауіп келтірме”) — басты этикалық принцип.
- ❖ Ең жоғары байлық — адам өмірі.
- ❖ Дәрігер әрбір науқастың жеке өмірін сыйлау керек, моральға жатпайтын қылықтардан аулақ болу керек.
- ❖ Дәрігер кәсіби этикасын сақтауға, өзінің мамандығын сыйлау керек.

Дәрігер мен медбикенің арасындағы қарым-қатынас

Медициналық этикет қызметкерлер арасындағы субординацияны қатаң ұстанады, яғни лауазымы төмен қызметкерлер лауазымы жоғары қызметкерлерге бағынады (медбике дәрігерге).

Бұл—дисциплинаның сақталуына, коллективтегі “Сіз” атты бір-біріне деген құрметтің қалыптасуына, науқастарға қарау кезіндегі тәртіптің болуына, басшылардың авторитетінің қорғалуына оң әсер етеді.

Есте сақтау керек:

- Орта медициналық қызметкер дәрігердің алдында өз білгенін, диагностикадағы біліктілігі мен икемділігін асыра көрсетпеген жөн;
- Науқастың, оның туыстарының алдында дәрігер не медбикенің қателіктерін айтпау тиіс;
- Дәрігерлер де қызметкерлер де өзара субординацияны сақтап, жасы, жынысына қарамастан “Сіз” деп араласқан жөн.

Медициналық қызметкер қандай қасиеттерге ие болуы керек?

- Моральдік-шыдамдылық, батылдық, нәзіктік, шыншылдық, адалдық, қарапайымдылық, еңбексүйгіштік, қамқоршылық.
- Эстетикалық-сөзсіз таза сырт келбет, жаман әдеттердің болмауы, тазалық.
- Интеллектуалдық-эрудиция, инициативалық, логикалық, жоғары дәрежелі медициналық қызметкер болып қалыптасуға деген талпыныс.

Дәрігердің қасиеттері:

Адамгершілік

Еңбекқорлық

Шыдамдылық

Сабырлық

Тазалық

Парасаттылық

Ізеттілік

Дәрігер мен науқастың арасындағы қарым-қатынас

Дәрігердің науқаспен жақсы тіл табыса алуы болашақ ем-шараны жүргізуге оңынан ықпалын тигізеді. Қарым-қатынас орнау үшін, ең бастысы науқастың дәрігерге деген сенімін қалыптастыру. Оған дәрігердің өзін-өзі ұстауы, киген таза киімі, яғни колпак, халаттың үтіктеулі болуы, жаққан далабы қатты көзге түспейтін, иіссуы өте өткір болмауы, жүрген жүріс-тұрысы бәрі де науқаспен арасындағы контактіге әсерін тигізеді.

Дәрігермен науқастың арасындағы қарым-қатынас кезінде ұсталылатын ережелер:

- ❖ Дәрігер науқасты барлық артық – кемшіліктерімен қабылдау керек.
- ❖ Оның ойы мен қалауын сыйлау керек.
- ❖ Науқастың адамгершілік қасиетін таптамау керек.
- ❖ Уәдені орындай алмаса, науқасты босқа үміттендірмеу.
- ❖ Шындық қаншалықты ащы болса да, тәтті болса да оны науқасқа жаймен жеткізу керек.
- ❖ Науқастың дәрігерге деп сенілген ақпаратты таратпау.

Медбике мен науқастың арасындағы қарым-қатынас

Қазіргі заманның медбикелері тек қарапайым дәрігердің айтқанын орындайтын медқызметкер ғана емес, ол барлық аурулардың шығу тарихын, емдеу жолын білетін, соның нәтижесінде науқасқа жоғары дәрежедегі қызмет көрсете алатын профессионал адам.

Медбике әрқашан жинақы, қарапайым, өз мақсатына жететін, салмақты, шешімді тез, әрі дұрыс шығаратын, бір беткей, ашуға жол бермей, бәрін ақылмен басатын сабырлы болуы тиіс.

Венгерлік психотерапевт И.Хардидің сараптамасындағы медбике типтері мен науқастармен қарым-қатынасының өзгешеліктері:

- Рутинер-медбике.

Ондай медбике өз міндетін “машина” тәрізді бұлжытпай орындайды. Ол ұйықтап жатқан науқасты оятып, дәрігер ұсынған ұйықтататын дәріні ішіңіз деп оятуы мүмкін.

- Артистік тип.

Мұндай типті медбикелер белгілі бір мақсатқа жету жолында түрлі рөлдерді ойнауы мүмкін. Науқаспен араласу нәтижесінде “Оған текке уақытымды кетіріппін....” немесе “одан түк пайда жоқ....” деген сияқты сөздерді айтуы жиі кездеседі.

- Ер мінезді тип.

Негізінен денесі ірілеу, шешімді тез қабылдайтын, энергиясы толы, оларды науқастар жиі жүрген жүрісінен-ақ алыстан таниды, бірақ ыңғайсыз жағдайларда олар ашулы және қатал болып келеді.

- Ана тәрізді тип.

Бұндай типті медбикелер науқастарға үлкен қамқорлықпен қарайды, бүкіл жерде бәріне үлгеріп, жас медбикелерден еш кем қалмайды, көбіне толықша келген адамдар жатады.

- Ашушаң типі.

Медбике көбіне көңілсіз, шаршаған, жұмыс істеуге ниеті жоқ болып келеді. Бұл әсер науқастармен қарым-қатынаста теріс әсерін береді. Ондай медбикелер дәріге құмар болуы мүмкін.

Қорытынды

Мейірбике де, дәрігер де емделушіге тәуелсіздікті, өзі мен қоршаған орта арасындағы үйлесімді тез қайтару үшін қолынан келгеннің бәрін істеу керек. Бұл жолда емделушінің барлық проблемаларын шешуге тура келеді—физикалық, әлуметтік, рухани, психологиялық. Вирджини Хендерсонның жақсы анықтамасы бойынша: “Біздің міндетіміздің бірі—адамның денсаулығына, сауығуына және тыныш өліміне қатысы бар іске көмек көрсету” болып табылады.

Қолданылған әдебиеттер:

1. “Мейірбике ісінің негіздері” С.Қ. Мұратбекова
2. “Сестринское дело” И.В. Яромич
3. <http://www.google.kz>

